

Sivilombudsmannen er kritisk til behandlingen av internerte ved Trandum

Et strengt kontrollregime, ransaking med full avkledning etter alle besøk, inndragning av mobiltelefon, uegnede forhold for barn og en helsetjeneste som ikke er uavhengig av politiet er noe av det som blir påpekt i Sivilombudsmannens rapport fra besøk til Trandum tidligere i år.

- Den samlede kontrollen på Trandum framstår som for inngripende. Jeg viser til at de internerte ikke soner en straff og er bekymret for at kontrollnivået kan føre til økt uro og uønskede hendelser i stedet for trygghet, sier Aage Thor Falkanger, sivilombudsmann. Han legger likevel til at de ansatte på internatet får gode tilbakemeldinger fra de internerte.

Sivilombudsmannens forebyggingsenhet mot tortur og umenneskelig behandling ved frihetsberøvelse gjennomførte et uvarslet besøk til Politiets utledningsinternat på Trandum 19.-21. mai i år. Forebyggingsenheten besøkte alle avdelinger, inkludert sikkerhetsavdelingen. Det ble gjennomført samtaler med internerte, ansatte, representanter fra fagforbund og lokalt verneombud samt helsepersonell. På besøkstidspunktet var det 100 internerte ved Trandum. De fleste blir uttransportert i løpet av et par døgn, mens noen blir værende over lengre tid, i enkelte tilfeller mer enn ett år. Om lag 400 mennesker er internert i mer enn tre uker i løpet av et år. [Rapporten fra besøket foreligger nå og er publisert på Sivilombudsmannen nettsider her.](#)

Ikke uavhengige helsetjenester

Utlendingsinternatet på Trandum leier inn leger fra et privat firma, hvis eneste oppdragsgiver er Politiets utlendingsenhet. To sykepleiere er ansatt av politiet og ikke underlagt helsemyndighetene.

- Dette er en uvanlig og prinsipielt betenkelig ordning og vi stiller spørsmål ved helsepersonellens mulighet til å ivareta sin rolle uavhengig av politiet. Ordningen kan undergrave pasientenes tillit til helsetjenesten og svekke helsetjenestens vurderinger. Vi anbefaler derfor at Politiets utlendingsenhet etablerer en ordning som sikrer at helsetjenester gis av helsepersonell med faglig uavhengighet, sier Aage Thor Falkanger.

Uegnet for barn

I rapporten pekes det på at Trandum ikke fremstår som et egnet sted for barn. Det var ingen barnefamilier der på besøkstidspunktet. I 2014 ble 330 barn internert, i hovedsak sammen med foreldrene. Internatets egne rapporter viser at barn utsettes for sterke inntrykk fra voksne i en alvorlig livssituasjon. Ved to anledninger har barn vært vitne til at foreldrene skadet seg selv.

- I 2014 og fram til besøkstidspunktet i 2015 var det 18 selvmordsforsøk og tilfeller av selvskading. Nærheten til kvinneenheten gjør at barn kan høre alvorlige hendelser. Internatet har også hatt en del hendelser, inkludert større opptøyer, som har medført selvskading, selvmordsforsøk, knusing av inventar og maktanvendelse. Dette framstår ikke som et tilfredsstillende psykososialt miljø for barn, sier sivilombudsmannen.

Sikkerhetsavdeling

Trandum har en sikkerhetsavdeling med åtte celler der internerte kan plasseres i celler uten annet inventar enn en seng og med svært begrenset sosial kontakt. I tillegg har avdelingen to sikkerhetsceller helt uten innredning og med toalett i gulvet.

- Isolasjon kan ha alvorlige konsekvenser for innsattes psykiske helse og utgjøre en økt risiko for selvmord. Fra vedtakene kan vi ikke lese om mindre inngripende tiltak for å opprettholde ro, orden og sikkerhet er vurdert, sier Aage Thor Falkanger.

Kroppsvisitasjoner

- Det gjennomføres rutinemessige kroppsvisitasjoner av alle voksne internerte, ved innkomst og etter alle besøk. Visitasjonen oppleves som ydmykende fordi de gjennomføres slik at personen må kle av seg alle klærne og sette seg ned på huk over et speil. Visitasjonene gjennomføres også selv om ansatte har vært til stede for å kontrollere besøket, sier Aage Thor Falkanger. Denne kritikken ble også tatt opp under Sivilombudsmannens besøk til internatet i 2012, hvor det ble uttalt at det er tvilsomt om de rutinemessige kroppsvisitasjonene er fullt ut i samsvar med regelverket.

Roser ansatte

Mange av de internerte uttalte at de blir behandlet respektfullt og får nødvendig bistand til daglige gjøremål. Under besøket overvar også forebyggingsenheten en uttransportering om natten. Denne ble gjennomført på en rolig og verdig måte, heter det i besøksrapporten.

Kontakt:

Aage Thor Falkanger, sivilombudsmann
22 82 85 40, afa@sivilombudsmannen.no

eller via

Anette Hansen, kommunikasjon
97515708, anh@sivilombudsmannen.no

På bakgrunn av Norges tilslutning til tilleggsprotokollen til FNs torturkonvensjon, er Sivilombudsmannen gitt et eget mandag for å forebygge tortur og annen umenneskelig behandling eller straff. Sivilombudsmannens forebyggingsenhet mot tortur og umenneskelig behandling ved frihetsberøvelse foretar regelmessige besøk til steder der mennesker er fratatt friheten, for eksempel fengsler, politiarrester, psykiatriske institusjoner og barneverninstitusjoner. Besøkene kan være varslede eller uvarslede.